SET–D

Roll No. [ ]

Total No. of Printed Pages—16

717 R/E

(Regular/Ex-Regular)

ECO

(Arts/Science)

(For Students registered in 2021 and 2022)

2 0 2 4 (A)

ECONOMICS

ARTS/SCIENCE

Full Marks : 100

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ସୂଚାଉଛି

Carefully follow the instructions given in each Group

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅନୁଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ପାଳନ କର

GROUP—A

କ—ବିଭାଗ

Answer **all** questions serially

କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ **ସମସ୍ତ** ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ

1. Write the correct answer choosing from the alternatives given in each question : 1×15=15

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଲେଖ :

(a) The demand for complementary goods is also known as

ଅନୁପୂରକ ଦ୍ରବ୍ୟର ଚାହିଦା ଆଉ କେଉଁ ଚାହିଦା ଭାବରେ ଜଣା ?

(i) joint demand

ଯୁଗ୍ମ ଚାହିଦା

(ii) direct demand

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚାହିଦା

(iii) indirect demand

ପରୋକ୍ଷ ଚାହିଦା

(iv) cross demand

ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଚାହିଦା

www.careerindia

(b) In case of perfectly inelastic demand, the demand curve becomes
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ଚାହିଦା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାହିଦାରେଖା କିପରି ହୁଏ?
(i) downward sloping / ନିମ୍ନଗାମୀ
(ii) upward sloping / ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ
(iii) horizontal / ଆନୁଭୂମିକ
(iv) vertical / ଭୂଲମ୍ବ

(c) In case of perfectly elastic demand, the value of 'elasticity of demand' is
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ଚାହିଦା ସ୍ଥଳେ 'ଚାହିଦା ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକତା'ର ମୂଲ୍ୟ ହେବ
(i) one / ଏକ
(ii) zero / ଶୂନ
(iii) less than one / ଏକ ଠାରୁ କମ୍
(iv) infinite / ଅସୀମ

(d) When marginal product increases, total product
ଯେତେବେଳେ ସୀମାନ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ, ସେତେବେଳେ ମୋଟ ଉତ୍ପାଦ
(i) decreases
ହ୍ରାସ ପାଏ

https://www.odishaboard.com

(ii) remains constant
ସ୍ଥିର ରହେ

(iii) increases at an increasing rate
କ୍ରମ ବୃଦ୍ଧିମାନ ହାରରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ

(iv) neither increases nor decreases
ନା' ବଢ଼େ ନା' କମେ

(e) Average Cost (AC) = Marginal Cost (MC) when
ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ = ସୀମାନ୍ତ ପରିବ୍ୟୟ ଯେତେବେଳେ
(i) AC is maximum
ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ ସର୍ବାଧିକ
(ii) AC is minimum
ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ ସର୍ବନିମ୍ନ
(iii) AC is zero
ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ ଶୂନ
(iv) None of the above
ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

https://www.odishaboard.com
www.careerind...

(f) There are large number of buyers and sellers in
କେଉଁ ବଜାରରେ ବିପୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ କ୍ରେତା ଓ ବିକ୍ରେତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ?

(i) perfect competition
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଯୋଗିତା

(ii) monopoly
ଏକାଧିକାର

(iii) oligopoly
ଅଳ୍ପାଧିକାର

(iv) None of the above
ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

(g) The book *The General Theory of Employment, Interest and Money* was written by
The General Theory of Employment, Interest and Money ପୁସ୍ତକର ରଚୟିତା ହେଉଛନ୍ତି

(i) Alfred Marshall / ଆଲ୍‌ଫ୍ରେଡ୍ ମାର୍ଶଲ

(ii) J. M. Keynes / ଜେ. ଏମ୍. କେନ୍‌ସ

(iii) Adam Smith / ଆଡାମ୍ ସ୍ମିଥ୍

(iv) David Ricardo / ଡେଭିଡ୍ ରିକାର୍ଡୋ

(h) Average Propensity to Consume (APC) = ?
ହାରାହାରି ଉପଭୋଗ ପ୍ରବୃତ୍ତି (APC) = ?

(i) $\frac{\text{Consumption expenditure } (C)}{\text{Income } (Y)}$
$\frac{\text{ଉପଭୋଗ ବ୍ୟୟ}}{\text{ଆୟ}}$

(ii) $\frac{\text{Saving } (S)}{\text{Income } (Y)}$
$\frac{\text{ସଞ୍ଚୟ}}{\text{ଆୟ}}$

(iii) $\frac{\text{Change in consumption expenditure } (\Delta C)}{\text{Change in income } (\Delta Y)}$
$\frac{\text{ବର୍ଦ୍ଧିତ ଉପଭୋଗ ବ୍ୟୟ}}{\text{ବର୍ଦ୍ଧିତ ଆୟ}}$

(iv) None of the above / ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

(i) Which bank in India is called as 'lender of last resort'?
ଭାରତରେ କେଉଁ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ 'ଅନ୍ତିମ ଋଣଦାତା' କୁହାଯାଏ?

(i) Commercial bank
ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ

(ii) The Reserve Bank of India (RBI)
ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ

(iii) Agricultural bank
କୃଷି ବ୍ୟାଙ୍କ

(iv) Industrial bank
ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟାଙ୍କ

www.careerind...

(j) In surplus budget
ବଳକା ବଜେଟ୍‌ରେ

(i) total income of the government is greater than total expenditure
ସରକାରଙ୍କ ଆୟର ପରିମାଣ ବ୍ୟୟ ପରିମାଣ–ଠାରୁ ଅଧିକ

(ii) total income of the government = total expenditure
ସରକାରଙ୍କ ଆୟର ପରିମାଣ = ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟୟର ପରିମାଣ

(iii) total income of the government < total expenditure
ସରକାରଙ୍କ ଆୟର ପରିମାଣ < ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟୟ ପରିମାଣ

(iv) None of the above
ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

(k) Who defined Economics as a 'science of wealth'?
ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର ଏକ 'ସମ୍ପଦ ବିଜ୍ଞାନ' ଏହି ସଂଜ୍ଞା କିଏ ଦେଇଥିଲେ?

(i) Alfred Marshall / ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ମାର୍ଶଲ

(ii) Adam Smith / ଆଡାମ୍ ସ୍ମିଥ୍

(iii) Lionel Robbins / ଲିଓନେଲ୍ ରବିନ୍ସ

(iv) None of them / ଉପରୋକ୍ତ କେଉଁଟି ନୁହେଁ

(l) The desire to have a commodity or service is called
ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ପାଇବାର ଇଚ୍ଛାକୁ କ'ଣ କୁହାଯାଏ?

(i) utility
ଉପଯୋଗିତା

(ii) want
ଅଭାବ

(iii) goods
ଦ୍ରବ୍ୟ

(iv) None of the above
ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

(m) The goods which satisfy human wants directly are called
ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ମାନବୀୟ ଅଭାବ ପୂରଣ କରେ ତାହା ହେଲା

(i) consumer goods
ଖାଉଟି ଦ୍ରବ୍ୟ

(ii) producer goods
ଉତ୍ପାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ

(iii) public goods
ସର୍ବସାଧାରଣ ଦ୍ରବ୍ୟ

(iv) intermediate goods
ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ରବ୍ୟ

www.careerindia

(n) By making a table, a carpenter creates

ଚୌକିଟିଏ ତିଆରି କରି ବଢେଇଟି କେଉଁ ଉପଯୋଗିତା ସୃଷ୍ଟି କରେ?

(i) time utility

କାଳଗତ ଉପଯୋଗିତା

(ii) form utility

ଆକାରଗତ ଉପଯୋଗିତା

(iii) place utility

ସ୍ଥାନଗତ ଉପଯୋଗିତା

(iv) service utility

ସେବାଗତ ଉପଯୋଗିତା

(o) The marginal utility curve is

ସୀମାନ୍ତ ଉପଯୋଗିତା ରେଖାଟି ହେଉଛି

(i) upward sloping

ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ

(ii) downward sloping

ନିମ୍ନଗାମୀ

(iii) vertical

ଭୂଲମ୍ବ

(iv) horizontal

ଆନୁଭୂମିକ

https://www.odishaboard.com

2. Examine the correctness of the following statements. Correct only the incorrect statements without changing the underlined portions : 1×15=15

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ସଠିକତା ପରୀକ୍ଷା କର। କେବଳ ଭୁଲ୍ ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ରେଖାଙ୍କିତ ଅଂଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ କରି ସଂଶୋଧନ କର :

(a) In case of perfectly elastic demand, the value of price elasticity of demand is equal to zero.

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ଚାହିଦା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାହିଦା ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକତାର ମୂଲ୍ୟ ଶୂନ ହୁଏ।

(b) The change in quantity demanded occurs only due to change in income.

ଚାହିଦାର ପରିମାଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କେବଳ ଆୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ହୁଏ।

(c) The functional relationship between inputs and outputs is called consumption function.

ସାଧନ ଓ ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ଉପଭୋଗ ଫଳନ କୁହାଯାଏ।

(d) Labour is a fixed factor.

ଶ୍ରମ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥିର ଉପାଦାନ।

https://www.odishaboard.com

www.careerind

(e) Economic cost is explicit cost plus average cost.
ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବ୍ୟୟ ହେଉଛି ପ୍ରକାଶ୍ୟ ପରିବ୍ୟୟ ଯୁକ୍ତ ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ।

(f) The shape of short-run average cost curve is horizontal.
ସ୍ୱଳ୍ପକାଳରେ ହାରାହାରି ପରିବ୍ୟୟ ରେଖାର ଆକୃତି ଆନୁଭୂମିକ।

(g) Under monopoly, Average Revenue (AR) = Marginal Revenue (MR).
ଏକଚାଟିଆ କାରବାର (ବା ଏକାଧିକାର)ରେ ହାରାହାରି ଆୟ = ସୀମାନ୍ତ ଆୟ।

(h) Macroeconomics is a study of individual economic units.
ସମଷ୍ଟି ଅର୍ଥନୀତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅର୍ଥନୈତିକ ଏକକମାନଙ୍କର ଅଧ୍ୟୟନ ଅଟେ।

(i) Gross Domestic Product at market price (GDP_{MP}) is equal to GDP_{FC} + Net Indirect Tax.
ବଜାର ଦରରେ ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ (GDP_{MP}) ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟୟରେ ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ (GDP_{FC}) + ନିଟ୍ ପରୋକ୍ଷ କର ସହ ସମାନ।

(j) At the equilibrium level of income, saving is greater than investment ($S > I$).
ସନ୍ତୁଳନ ଆୟ ସ୍ତରରେ ସଞ୍ଚୟ ନିବେଶଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ।

https://www.odishaboard.com

(k) Commercial bank enjoys the monopoly power of note issue.
ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ନୋଟ୍ ପ୍ରଚଳନରେ ଏକାଧିକାର କ୍ଷମତା ଉପଭୋଗ କରେ।

(l) Surplus budget is more effective to control deflation.
ଅବସ୍ଫୀତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବଳକା ବଜେଟ୍ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ। https://www.odishaboard.com

(m) Resources of a country to produce goods and services are unlimited.
ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ସେବା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ସମ୍ବଳର ପରିମାଣ ଅସୀମ।

(n) Consumption is the destruction of utility.
ଉପଭୋଗ ଉପଯୋଗିତାର ଧ୍ୱଂସ ଅଟେ।

(o) Public goods are available in the market.
ଗଣଦ୍ରବ୍ୟ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ।

GROUP—B

ଖ—ବିଭାଗ

3. Answer *any* **eleven** of the following questions within *2* to *3* sentences each : 2×11=22
ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୨ଟି ରୁ ୩ଟି ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଏଗାରଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

(a) Define elasticity of demand.
ଚାହିଦାର ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକତାର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର।

https://www.odishaboard.com

www.careerindia

(b) What is marginal utility?
ସୀମାନ୍ତ ଉପଯୋଗିତା କ'ଣ?

(c) What do you mean by production? Write the factors of production.
ଉତ୍ପାଦନ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ? ଉତ୍ପାଦନର ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ।

(d) What is short-run total cost?
ସ୍ୱଳ୍ପକାଳୀନ ମୋଟ ପରିବ୍ୟୟ କ'ଣ?

(e) What is marginal revenue?
ସୀମାନ୍ତ ଆୟ କ'ଣ?

(f) Write any four features of perfect competition.
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଯେକୌଣସି ଚାରିଗୋଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ।

(g) What do you mean by short period?
ସ୍ୱଳ୍ପକାଳ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ?

(h) What is personal disposable income?
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଆୟ କ'ଣ?

(i) What is macroeconomics?
ସମଷ୍ଟି ଅର୍ଥନୀତି କ'ଣ?

(j) What do you mean by money proper?
ବାସ୍ତବ ମୁଦ୍ରା କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?

(k) Write down the types of budget.
ବଜେଟ୍‌ର ପ୍ରକାରଭେଦ ଲେଖ।

(l) What is place utility?
ସ୍ଥାନଗତ ଉପଯୋଗିତା କ'ଣ?

(m) What do you mean by economic goods?
ଅର୍ଥନୈତିକ ଦ୍ରବ୍ୟ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?

(n) What do you mean by change in demand?
ଚାହିଦାର ପରିବର୍ତ୍ତନ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?

4. Distinguish between *any* **six** of the following. Answer the questions within *6* sentences each : 3×6=18

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି **ଛଅଟିର** ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର **୬ଟି** ବାକ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖ :

(a) Value and Price
ମୂଲ୍ୟ ଓ ଦର

(b) Money costs and Real costs
ମୁଦ୍ରାଗତ ପରିବ୍ୟୟ ଓ ବାସ୍ତବ ପରିବ୍ୟୟ

(c) Average revenue and Marginal revenue
ହାରାହାରି ଆୟ ଓ ସୀମାନ୍ତ ଆୟ

(d) Perfect competition and Monopoly
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓ ଏକାଧିକାର

www.careerind

(e) Gross Domestic Product (GDP) and Gross National Product (GNP)

ମୋଟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ ଓ ମୋଟ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦ

(f) Demand or Current deposits and Time or Fixed deposits

ଚାହିଦା ଜମା ବା ଚଳନ୍ତି ଜମା ଓ ମିଆଦୀ ଜମା ବା ସ୍ଥାୟୀ ଜମା

(g) Primary functions of money and Secondary functions of money

ମୁଦ୍ରାର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ମୁଦ୍ରାର ଅତିରିକ୍ତ (ବା ଗୌଣ) କାର୍ଯ୍ୟ

(h) Intermediate goods and Final goods

ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତିମ ଦ୍ରବ୍ୟ

GROUP—C

ଗ—ବିଭାଗ

Answer *any* **four** of the following questions : 7½×4=30

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି **ଚାରୋଟି** ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

5. Discuss the functions of commercial banks.

ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଆଲୋଚନା କର।

6. Discuss Lionel Robbins' scarcity definition of Economics.

ଲିଓନେଲ୍ ରବିନ୍ସଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥନୀତିର ସ୍ୱଳ୍ପତା ସଂଜ୍ଞା ଆଲୋଚନା କର।

7. What is price elasticity of demand? Explain the factors affecting it.

ଦର ଚାହିଦାର ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକତା କ'ଣ? ଏହାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ବୁଝାଅ।

8. Explain the law of diminishing marginal utility. Point out the limitations of the law.

କ୍ରମହ୍ରାସମାନ ସୀମାନ୍ତ ଉପଯୋଗିତା ସୂତ୍ରଟି ବୁଝାଅ। ସୂତ୍ରର ସୀମାବଦ୍ଧତା ଦର୍ଶାଅ।

9. Explain the law of supply. What are its exceptions?

ଯୋଗାଣ ସୂତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର। ଏହାର ବ୍ୟତିକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?

10. Explain how price is determined under perfect competition.

ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ବଜାରରେ ଦର କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୁଏ ବୁଝାଅ।

★★★

www.careerindia